

Het zit anders!

Groene Hart-beleid is failliet

Bijna ben ik toe aan de conclusie dat het Groene Hart-beleid is mislukt. Directe aanleiding vormt de verschijning van een kolossale witte doos die niemand kan ontgaan die van Utrecht over de A12 naar Den Haag rijdt. Het liefdeloos neergekwakte bedrijfsgebouw staat bij Bodegraven en vormt nu de poort tot deze gemeente. Mag ik de gemeente hartelijk feliciteren met dit prachtige visitekaartje? De hal heeft een enorme visuele uitstraling in het groene gebied ten oosten van Bodegraven. De impact strekt veel verder dan dat louter weer een stuk 'snelweg-panorama' naar de knoppen is.

Overall langs de wegen langs en in het Groene Hart verschijnen steeds meer dozen. En kassen en windmolens. Het gaat mij niet om de afwijzing van bedrijfsbebouwing als zodanig, want die bieden onderdak aan economische activiteiten en zorgen voor werkgelegenheid. Het gaat om een van de essenties van ruimtelijke ordening: realiseren van omgevingskwaliteit. Zelfs een lager ambitieniveau – 'vermijden van een teringzooi' – wordt hier niet gehaald.

'Het glas is halfvol en halfleeg' vond ik altijd een treffende evaluatie van het Groene Hart-beleid. Halfvol omdat zonder het restrictieve beleid (sedert 1956) het gebied ongetwijfeld zou zijn dichtgeblijbd. Halfleeg omdat robuuste inrichting van de meeste deelgebieden achterwege bleef en de verrommeling niet tot staan werd gebracht, integendeel. Langzamerhand komt de bodem van het glas in beeld en raakt het Groene Hart voller met troep. De spagaat tussen de bestuurlijke pretenties en de feitelijke ontwikkelingen krijgt langzamerhand absurde trekjes. Kijk op de site van Stuurgroep Groene Hart (stuurgroepgroenehart.nl). Citaat: 'In het Perspectief Groene Hart kijkt de Stuurgroep vooruit naar 2040. Het Perspectief is in 2016 en 2017 ontwikkeld met verschillende partijen uit en rondom het Groene Hart. De Stuurgroep werkt nu aan de uitwerking om de ambities te verwezenlijken. Dit gebeurt door doelen te formuleren. De Stuurgroep doet dit graag samen met alle partijen in het Groene Hart.' Ja, weer 'doelen formuleren', 'kwaliteitsatlassen maken' en 'gebiedsvisies uitpoepen'. Zo gaat het al decennia lang. De bestuurders storten zich nu weer met graagte op nieuwe opgaven: bodemdaling en energietransitie. Op zich relevante thema's, maar in dit geval een vlucht naar voren omdat de uitvoering van bestaand beleid faalt.

Kan het anders? Zeker. Dit zijn de vier ingrediënten. In de eerste plaats: alle energie en geld inzetten op uitvoering en inrichting van bestaande gebiedsvisies.

Twee: bovenlokale inzet op verstedelijking voor wonen, bedrijvigheid, kassen en windenergie. Met een veel duidelijker onderscheid in deelgebieden van het Groene Hart: kleiner maar beter. Het is nu amorfe beleidsconstructie. Maak de gave groene gebieden (polders en veenweidegebieden) robuuster.

Derde element: pak de 'Investeringsvisie voor het Groene Hart' van de NEPROM (2007) er nog eens bij. Neem Alphen aan den Rijn als pilot voor een echt geïntegreerde ontwikkeling van rood, groen en blauw. Ontwerper Gijs van den Boomen deed al wat vingeroefeningen.

Laatste punt. Provincie Zuid-Holland, gebruik de Ladder duurzame verstedelijking waarvoor die oorspronkelijk bedoeld is: tegengaan van lukraak strooien met bedrijventerreinen. ◀

Het zit anders!, in deze rubriek volgt Friso de Zeeuw voor ROM het vakdebat op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hij fileert wat er wordt gezegd en voorziet dit van kanttekeningen.

UITVOERING VAN BESTAAND BELEID FAALT

Friso de Zeeuw, emeritus hoogleraar gebiedsontwikkeling TU Delft